

Г. В. Власюк, який пропонує ввести у План рахунків додатковий позабалансовий рахунок 10 «Кредиторська заборгованість» з відповідними до нього субрахунками [4]. Ми згодні з цим автором, оскільки, теж вважаємо, таке нововведення полегшить «ведення бухгалтерського обліку кредиторської заборгованості за конкретними договорами» [4]. Є. В. Калюга, І. М. Ревизюк з метою вдосконалення розрахунків з постачальниками пропонують ввести документ під назвою «Реєстр документів до сплати» [5]. Безумовно, цей документ має позитивні моменти, зокрема, в ньому наводяться залишки за кожним рахунком на кінець дня, а також присутня накопичувальна інформація на кінець місяця. Він дозволить контролювати кредиторську заборгованість за конкретним рахунком від постачальника та підрядника. Запропоновані заходи підвищать ефективність обліку за розрахунками з постачальниками.

Література:

1. Завербний А., Ломага Ю. Проблеми та перспективи формування логістичних ланцюгів постачання у воєнний період за умов активізування євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2022. №45. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-23>.
2. Кирилюк І., Сокур А. Організація логістичних процесів підприємства в умовах війни: проблеми та рішення. *Економіка та суспільство*. 2024. №61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-54>.
3. Демченко Я.М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2014. Вип. 1. С. 96-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2014_1_11.
4. Власюк Г. В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. № 5. С. 40-44.
5. Ревизюк І. М. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками. *Економічні науки*. 2023. № 10 (4). С. 185-190.

ВИКЛИКИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Хорошилова І.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

З часів заснування державного устрою та як його невід'ємної частини фінансової системи процес оподаткування є найважливішим інструментом державного регулювання економіки. Оскільки податкові надходження складають основну частину державного бюджету будь якої держави, відповідно це найдієвіше, стабільне та прораховане планування розвитку державного

сектору. Більша частина податків сплачується безпосередньо підприємствами, на них покладено основний тягар.

Що ж нам чекати в найближчому майбутньому, чи витримає таке навантаження і без того змучене та «обезкровлене» підприємництво? Повномасштабна війна завдала Україні серйозних економічних збитків, пошкоджено або зруйновано понад 500 великих та середніх приватних підприємств не кажучи вже про державні компанії. До того ж порушено ланцюжки постачання, втрата доступу до ключових ресурсів та ринків, та скорочення робочих місць, і на тлі цього нас чекають зміни в податковому законодавстві, завдяки яким податкове навантаження на бізнес зросте, а деякі питання взаємодії з податковою стануть жорсткішими. Після ухвали законопроекту про збільшення витрат держбюджету на оборону у 500 млрд грн та про внесення змін до ПКУ задля цього пропонується:

- підвищення ставки військового збору з 1,5% до 5%;
- встановлення ВЗ для ФОПів I, II й IV груп у розмірі 10% від 1 розміру МЗП від встановленої законом на 1 січня поточного року. Тож у IV кварталі 2024 року ВЗ доведеться сплачувати у розмірі 710 грн щомісяця;
- встановлення ВЗ у розмірі 1% від доходу для ФОПів та юросіб III групи ЄП.;
- підвищення ВЗ обмежене податковим періодом, в якому буде скасовано військовий стан;
- ВЗ буде спрямовуватись через спецфонд виключно на фінансування ЗСУ;
- збільшення ставки податку на прибуток для банків до 50%, а для фінустанов - 25%;
- встановлення щомісячних авансових внесків з податку на прибуток для АЗС як для юросіб, так і фізосіб-"загальників";
- оновлення правил сплати авансового внеску з податку на прибуток для "обмінників";
- збільшення МПЗ для земель. З 1 січня 2024 та до 31 грудня року закінчення війни розмір МПЗ не може становити менше 700 грн з 1 гектара, а для земельних ділянок, у площі яких частка ріллі становить не менше 50 відсотків – 1400 грн з 1 гектара;
- зміни щодо мінімальних роздрібних цін для вина;
- зміни у сплаті рентної плати для деяких її платників;
- щомісячна звітність з ПДФО, ВЗ та ЄСВ. Ця норма почне діяти з 1 січня 2025 року. Тож за IV квартал 2024 р. потрібно буде звітувати за поточними правилами та окремо вже подавати за січень 2025 р. відповідну нову звітність.

Всі ми розуміємо що збільшення податків — це вимушений крок, на який пішла держава, щоб наповнити бюджет в умовах повномасштабної війни, але не можна порушувати конституційні норми, моральні, етичні та суто людські норми та перекладати на плечі бізнесу «непід'ємний» тягар. До того ж закон про підвищення податків нівелює принцип податкової стабільності. Підвищення податків передусім вплине на офіційно працевлаштованих українців, як

альтернативою цього законопроекту можна було б підвищити податок на додану вартість, але це б викликало підвищення цін в Україні і також вдарило б по звичайним громадянам. Наразі станом на 13 листопада так і не підписано Закон про підвищення податків, тому є час для обговорення, є час для альтернативних рішень, а поки багато підприємств України продовжують функціонувати та сплачувати податки в державний бюджет. І держава має їх підтримати та вмотивувати, бо безумовно на «полі бою» дуже важко, та підтримка стану економіки теж «поле бою» і підприємствам також не переливки.

Зокрема є незрозумілі дії що мали негативні наслідки на початку війни - в середині квітня парламент дозволив перехід на 2-х % систему особам, які організовують азартні ігри, виробляють та продають ювелірну продукцію та займаються фінансовою діяльністю. Це рішення викликало обурення серед економістів, адже відбулося різке зниження податкових платежів до бюджету, хоча в цьому не було необхідності. Підприємства, які зазнали збитків, і так не платили б податок на прибуток. Тому, можна сказати, що рішення про розширення спрощеної системи не було надто раціональним та ефективним і воно пішло не на користь для економіки України. Аналізуючи наведені дані, можна дійти висновку, що вжиті заходи є безумовно необхідними для ефективного функціонування держави. Водночас, у процесі впровадження змін до системи оподаткування виникає й негативний аспект: значне скорочення бюджетних надходжень, що ускладнює функціонування економіки в умовах воєнного стану. Це підкреслює важливість для держави знайти баланс між інтересами бізнесу та потребами всього населення, встановивши таке податкове навантаження, яке дозволить забезпечити стабільне й достатнє наповнення державного бюджету.

Література:

1. Сайт новин Дебет-кредит. URL: <https://news.dtki.ua>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Шульга А. Система оподаткування та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/2507/1/58.pdf>

ҚАЗАҚСТАНДА КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТІЛЕРІНЕ САЛЫҚ САЛУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ МӘСЕЛЕСІ МЕН ЖОЛДАРЫ

Айыпова Т.А., э. г. м., аға оқытушы
Кузенбаева Э.Р., э. г. м., аға оқытушы
Л.Б. Гончарова атындағы ҚазАЖИ, Алматы қаласы

Салық жүйесінің кемшіліктері бірнеше жылдар бойы Қазақстанда шағын кәсіпкерліктің дамуына кедергі келтіретін проблемалар арасында жетекші орынға ие болды. Бұл тиісті мемлекеттік құрылымдар тарапынан көрсетілген